

Interprofessionele geboortezorgteams – een uitwerking

Inleiding

Met de invoering van de Zorgstandaard Integrale Geboortezorg is een aantal onderdelen toegevoegd aan de zorg in de geboortezorgketen vergeleken met voor invoering van deze zorgstandaard. Het betreft de volgende onderdelen:

- Organisatie van het VSV (cliëntenraad, klachtenregeling, calamiteitenbeleid, jaarverslag en bespreking cijfers t.b.v. kwaliteitsverbetering)
- Multidisciplinair overleg (MDO)
- Coördinerend zorgverlener
- Individueel geboortezorgplan (inclusief bevalplan)
- Integrale huisbezoek
- Gezamenlijk beleid en voorlichting pijnstilling i.s.m. anesthesist
- Regionaal beleid m.b.t. kwetsbare zwangeren (fase 2 implementatieplan ZIG)

Deze elementen worden door het CPZ in samenwerking met het veld en de voor dat onderwerp relevante partijen in verschillende overzichtsdokumentten aangeboden aan het veld. Deze worden beschikbaar gemaakt via www.kennisnetgeboortezorg.nl en via de implementatietool zorgstandaard integrale geboortezorg. De inhoud van de zorgstandaard wordt hierbij gebruikt als input. In dit document staat het interprofessioneel geboortezorgteam uitgewerkt in relatie tot het VSV.

Disclaimer: Deze notitie is op basis van de inhoud van de zorgstandaard en in samenwerking met KNOV, NVK, NVOG, BoGeboortezorg en ROS-netwerk samengesteld. Deze notitie is met zorg opgesteld door het CPZ, mochten er desondanks onjuistheden in staan, dan horen we dat uiteraard graag. CPZ is niet aansprakelijk voor eventuele schade die verband houdt met het gebruik van deze informatie.

Het *interprofessioneel geboortezorgteam* is onderdeel van het *Verloskundig Samenwerkingsverband (VSV)* en is in het verzorgingsgebied van het VSV gezamenlijk verantwoordelijk voor het uitvoerende beleid met betrekking tot de zorg rond preconceptie, zwangerschap, geboorte en postnatale periode (Zorgstandaard Integrale Geboortezorg, 2016).

In een interprofessioneel geboortezorgteam zitten in de regel de professionals zelf die de geboortezorg in de regio (dit omvat de verzorgingsgebied van het VSV) verlenen. In het *regionaal* interprofessioneel geboortezorgteam worden beleidsmatige afspraken gemaakt over de geboortezorg in de regio. Het *individuele* interprofessionele geboortezorgteam is ingericht rondom de individuele zwangere en geeft inhoudelijk vorm aan de zorg, levert dus de zorg 'aan het bed'.

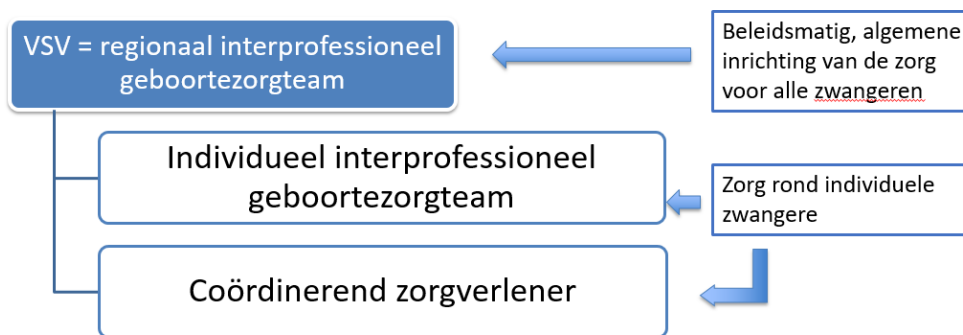
In sommige regio's kent het VSV een bredere vertegenwoordiging dan het regionaal interprofessioneel geboortezorgteam (bijv. daar waar bestuurders, managers, etc, onderdeel zijn van het VSV). De regio kan er dan voor kiezen om naast een deels bestuurlijk ingericht VSV een regionaal interprofessioneel geboortezorgteam bestaande uit zorgprofessionals te laten bestaan. Wie dan welke taken op zich neemt, is aan het VSV zelf om te bepalen. Als het VSV bestaat uit louter professionals dan kan het VSV gelijk gesteld worden aan het regionaal interprofessioneel geboortezorgteam.

Op dit moment worden in Nederland de VSV's die een juridische entiteit gevormd hebben met integrale bekostiging Integrale Geboortezorg Organisatie (IGO) genoemd. Dat is weer een variant op een VSV, maar is nog niet uitgekristalliseerd hoe zich dat verhoudt tot elkaar. Men is nu bezig met dit door te ontwikkelen.

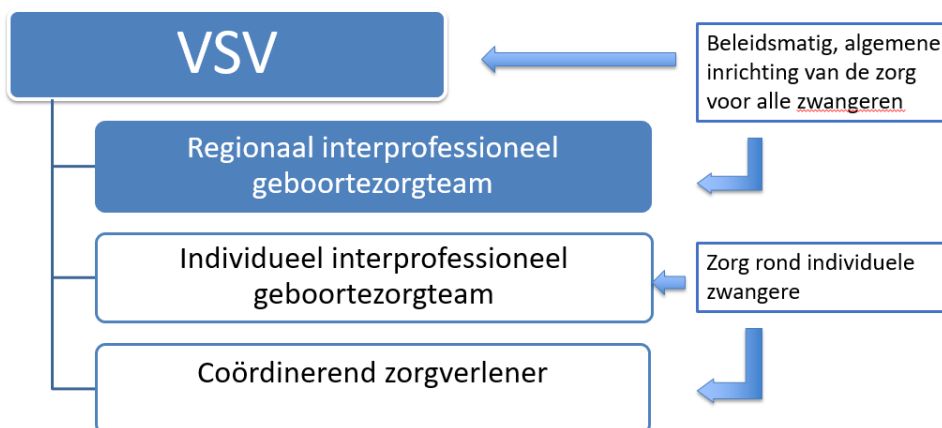
Organisatiestructuren VSV – interprofessioneel geboortezorgteam - IGO

Er zijn momenteel dus verschillende opties om de gezamenlijke verantwoordelijkheden voor uitvoerend beleid met betrekking tot zorg rond preconceptie, zwangerschap, geboorte en postnatale periode als beschreven in de zorgstandaard, op te pakken. Het bovenstaande is schematisch als volgt weer te geven:

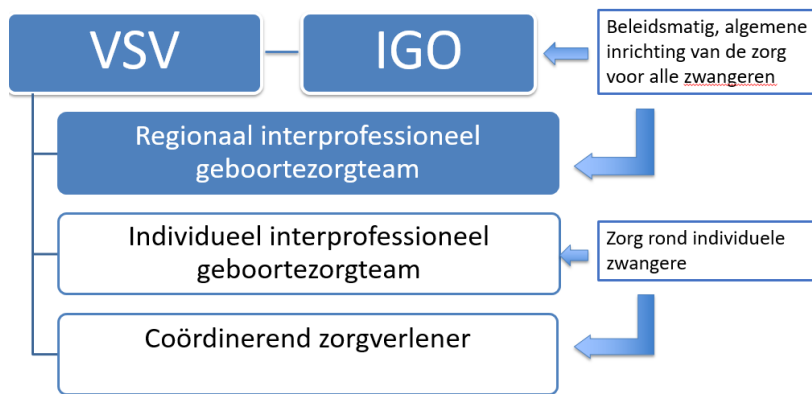
Optie 1 – VSV bestaat uit geboortezorgprofessionals

Optie 2 – VSV bestaat uit een bredere vertegenwoordiging dan alleen professionals

Optie 3 - Er is een Integrale Geboortezorg Organisatie opgericht in de regio naast een VSV

Regionaal interprofessioneel geboortezorgteam

Een regionaal interprofessioneel geboortezorgteam, dat in sommige regio's dus gelijk is aan het VSV, is met name beleidsmatig bezig (bv. inrichten klachtenregeling, cliëntenparticipatie, zorgpaden). De verschillende geboortezorgprofessionals uit het VSV zijn hierin vertegenwoordigd. De kern wordt gevormd door de verloskundigen, klinisch verloskundigen, gynaecologen, verloskundig actieve huisartsen, kinderartsen, neonatologen, obstetrie & gynaecologie (O&G) verpleegkundigen en kraamzorg. In sommige regio's zijn ook JGZ, anesthesiologen of andere professionals gelinkt aan de geboortezorg opgenomen in het regionaal interprofessioneel geboortezorgteam.

Dit geboortezorgteam bestaat uit de professionals van het VSV en is daarmee op VSV niveau, gezamenlijk verantwoordelijk voor de uitwerking van en het scheppen van randvoorwaarden voor de inhoudelijke verantwoordelijkheden van het VSV met betrekking tot de zorg rond preconceptie, zwangerschap, geboorte en postnatale periode (incl. interconceptiezorg).

Afstemming: Multi Disciplinair Overleg (MDO)

Voor het afstemmen van zorgpaden op basis van de risico-inschatting (medisch en psychosociaal) organiseert het regionaal interprofessioneel geboortezorgteam multidisciplinaire overleggen (MDO). In het regionaal geboortezorgteam wordt afgestemd bij welke zorgpaden, zwangeren besproken dienen te worden in een MDO en welke professionals hierbij aanwezig zijn. Naast MDO's tussen bijvoorbeeld verloskundigen, gynaecologen (inclusief coördinerend zorgverlener) kunnen er ook MDO's zijn tussen verloskundigen, kraamzorg, huisartsen en met de JGZ in bijvoorbeeld het Voorzorg traject. Het VSV maakt zelf, in consensus tussen gynaecoloog en verloskundige, een keuze welke zwangeren multidisciplinair te bespreken en op basis van welke risicoselectie thema's. Voor bespreking van de zwangere in het MDO is haar toestemming nodig.

Individueel interprofessioneel geboortezorgteam

Een individueel interprofessioneel geboortezorgteam bestaat uit alle zorgverleners die bij de zorg voor een *individuele* zwangere betrokken zijn. De samenstelling van dat team vindt plaats conform regionale afspraken en zorgpaden die vastgelegd zijn door het regionaal interprofessioneel geboortezorgteam/VSV. Dit team is, in tegenstelling tot het regionaal interprofessioneel geboortezorgteam, zorginhoudelijk ingericht en betreft dus zorgverleners die betrokken zijn bij de individuele patiënten/cliëntenzorg. Zorgverleners uit het individueel interprofessioneel

geboortezorgteam bieden (op individueel niveau) consult en ondersteuning aan de coördinerend zorgverlener. Welke zorgverleners in het team worden opgenomen en de wijze waarop zij samenwerken wordt, mede op basis van de wensen van de zwangere (gezamenlijke besluitvorming), per situatie bepaald en hangt af van deze wensen en het regionale beleid. Dit team wordt dus individueel ingericht rondom en in samenspraak met de zwangere.

Het beschrevene is schematisch weergegeven in onderstaande figuur:

